

54058308: สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ: การเติบโตอย่างชาญฉลาด / การแพร่กระจายของชุมชนเมือง / ภูมิภาคนคร

ปิยธิดา ปุชนียพงศกร: การประยุกต์ใช้แนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาดเพื่อกำกับการแพร่กระจายของมหานครในภูมิภาค: กรณีศึกษานครสุราษฎร์ธานี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. 156 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองนำ “แนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth)” มาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้กับการแพร่กระจายของมหานคร (urban sprawl) ใน “ภูมิภาคนครสุราษฎร์ธานี” ขอบเขตการวิจัยครอบคลุมการศึกษาแนวคิดการพัฒนาชุมชนเมืองแบบการเติบโตอย่างชาญฉลาดและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษาพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน การเจริญเติบโต และสภาพปัจจุบันทางกายภาพและสังคมเศรษฐกิจของชุมชนเมืองสุราษฎร์ธานี การวิเคราะห์ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในนครสุราษฎร์ธานีเปรียบเทียบกับผังเมืองรวมเมืองสุราษฎร์ธานี (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3) และการเสนอแนะการวางและจัดทำผังเมืองตามแนวคิดและหลักการเติบโตอย่างชาญฉลาด อนึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ใช้ในการจัดการข้อมูลทางด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ชั้นข้อมูลพื้นฐานด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ซ้อนทับ (Overlay Analysis)

ผลจากการวิจัย สรุปได้ว่า การตั้งถิ่นฐานในนครสุราษฎร์ธานีเริ่มมีลักษณะของการแพร่กระจายตัวของเมือง จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของนครสุราษฎร์ธานีด้วยหลักการเติบโตอย่างชาญฉลาด สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการพัฒนา ซึ่งยังคงมีพื้นที่ว่างที่ไม่มีการใช้ประโยชน์และเมืองยังคงมีความหนาแน่นน้อยอยู่ พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การสงวนไว้เพื่อการขยายตัวในอนาคตเริ่มมีการพัฒนามากขึ้น และพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การสงวนรักษาไว้เป็นพื้นที่สีเขียวและพื้นที่แหล่งผลิตอาหารของเมืองเริ่มมีการรุกกล้า ซึ่งจากลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่วิเคราะห์ได้นี้จึงเหมาะสมในการนำแนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาดมาประยุกต์ใช้เพื่อกำกับการแพร่กระจายของชุมชนเมืองและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นในช่วงท้ายของการวิจัยจึงได้เสนอแนะการวางและจัดทำผังเมืองในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านระบบขนส่งมวลชน ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบเมือง เพื่อให้ในนครสุราษฎร์ธานีมีการพัฒนาที่หลากหลายและกระชับมากขึ้น ส่งเสริมระบบขนส่งมวลชนเพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และการจัดบริการสาธารณูปการที่มีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงในทุกๆ หน่วยชุมชน

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

54058308: MAJOR: URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING

KEYWORD: SMART GROWTH/ URBAN SPRAWL/ METROPOLITAN AREA

PIYATIDA PUCHANEYAPONGSAKORN: THE APPLICATION OF SMART GROWTH CONCEPT TO DIRECT URBAN SPRAWL IN METROPOLITAN REGION AREAS: A CASE STUDY OF NAKHON SURAT THANI METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SITTHIPORN PIROMRUEN. 156 pp.

The objective of this qualitative research is to experimentally apply “the Smart Growth concept” to direct future urbanization and control urban sprawl within Surat Thani Metropolis in order to initiate sustainable and manageable developments. The scope of the research covers a study on Smart Growth and sustainable development concepts, urbanization trends in the Metropolitan areas, as well as utilizing Regional Smart Growth principles to categorize the existing urban areas and to propose a new development plan based on Smart Growth concepts. The research method and tool were spatial analysis in a Geographic Information System utilizing Overlay technique.

The findings from the research revealed that growth and urbanization in Surat Thani Metropolis from the past to present tends to create suburban sprawl substantially. By categorizing the existing urban areas with “Regional Smart Growth principle”, the Metropolis can be classified as 3 distinguished areas: areas for promoting growth, areas reserved for future growth, and areas conserved for natural green and food producing. From this basis, the new development plan was introduced according to Smart Growth and sustainable development principles. The components of the regional plan comprise of land use, infrastructure, mass transit network and urban system, which shall direct future urbanization and control suburban sprawl. Finally, these components will create mixed, compacted and walk-able communities, thereby supporting mass transit system, reducing dependable on private cars and producing more efficient public services.

Department of Urban Design and Planning

Graduate School, Silpakorn University

Student, signature

Academic Year 2013

Thesis Advisors, signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ สิทธิพร ภริมย์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาถ่ายทอดแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และการสนับสนุนตลอดระยะเวลาที่จัดทำวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ดร.ธนะ จีระพิวัฒน์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่พิจารณาให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนงบประมาณแผ่นดิน (หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป) ของบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2556 (ครั้งที่ 1) เพื่อเป็นทุนอุดหนุนการวิจัย ส่งผลให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและดำเนินการได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่บริษัท พิสุทธิ เทคโนโลยี จำกัด และหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือและเอื้อเฟื้อข้อมูลที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณแรงบันดาลใจที่สำคัญที่สุด คุณพ่อ คุณแม่ คุณยายและญาติพี่น้องทุกท่าน ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ทั้งทุนสนับสนุนในการศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และจากเอกสารตลอดระยะเวลาในการศึกษา

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณพี่และเพื่อน สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคน และเพื่อนสาขาวิชาการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 6 และโรงเรียนสุราษฎร์ธานี ม.6/9 รุ่นที่ 99 ทุกคน สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและการมีมิตรภาพที่ดีต่อกันเสมอมา จนทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้